

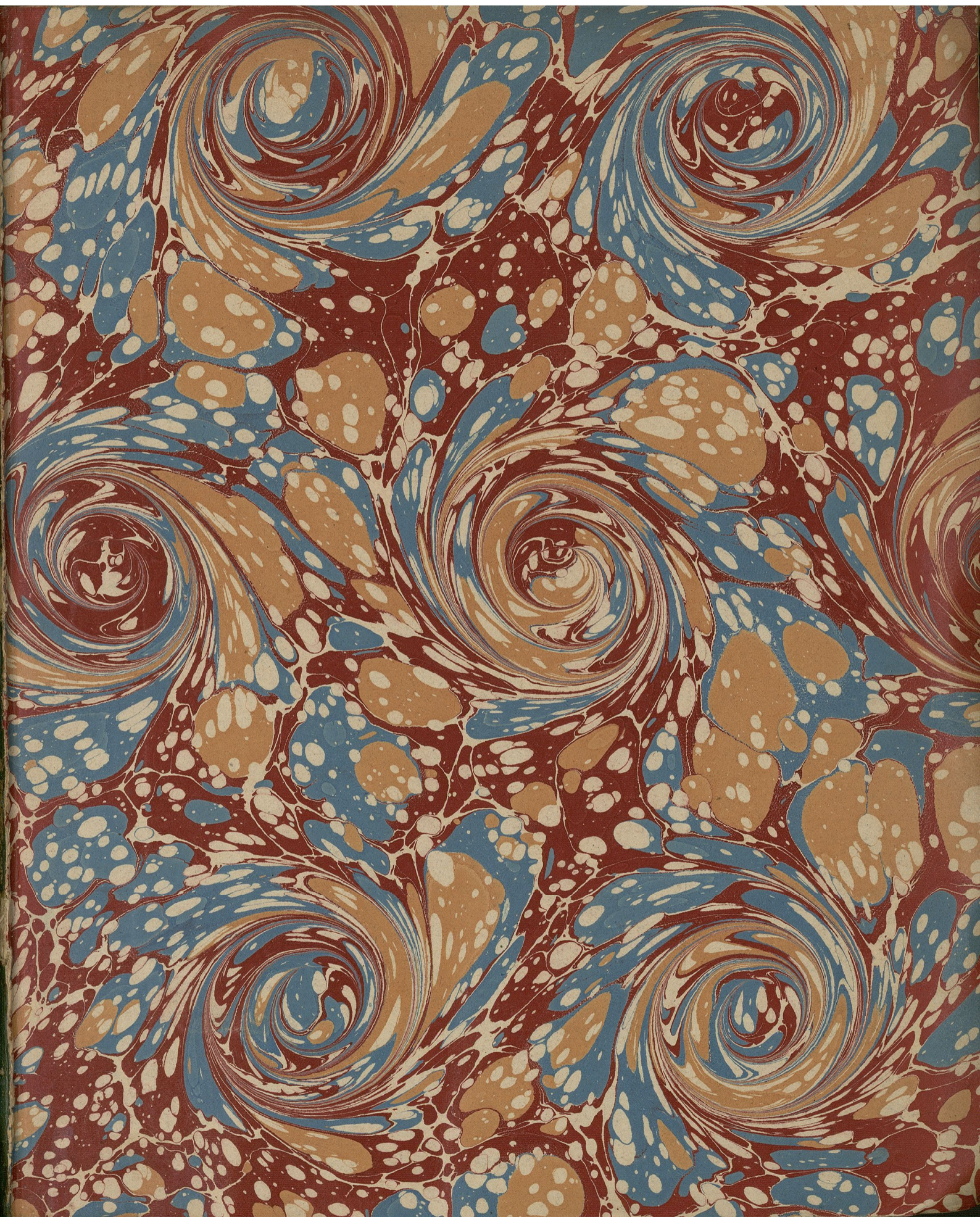
BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE

FACULTÉ
DE
THÉOLOGIE
DE PARIS
THÈSES

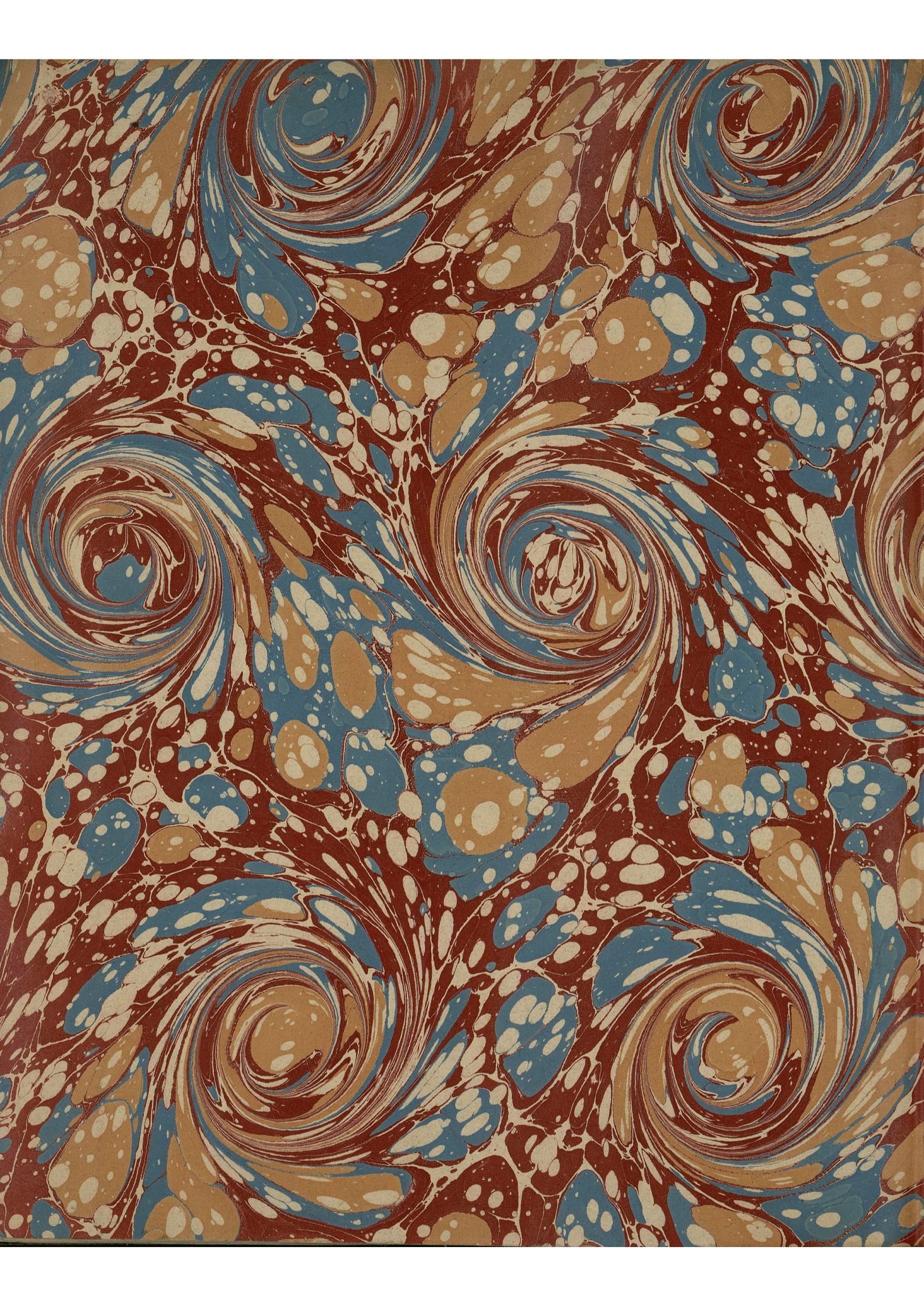
BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.
692

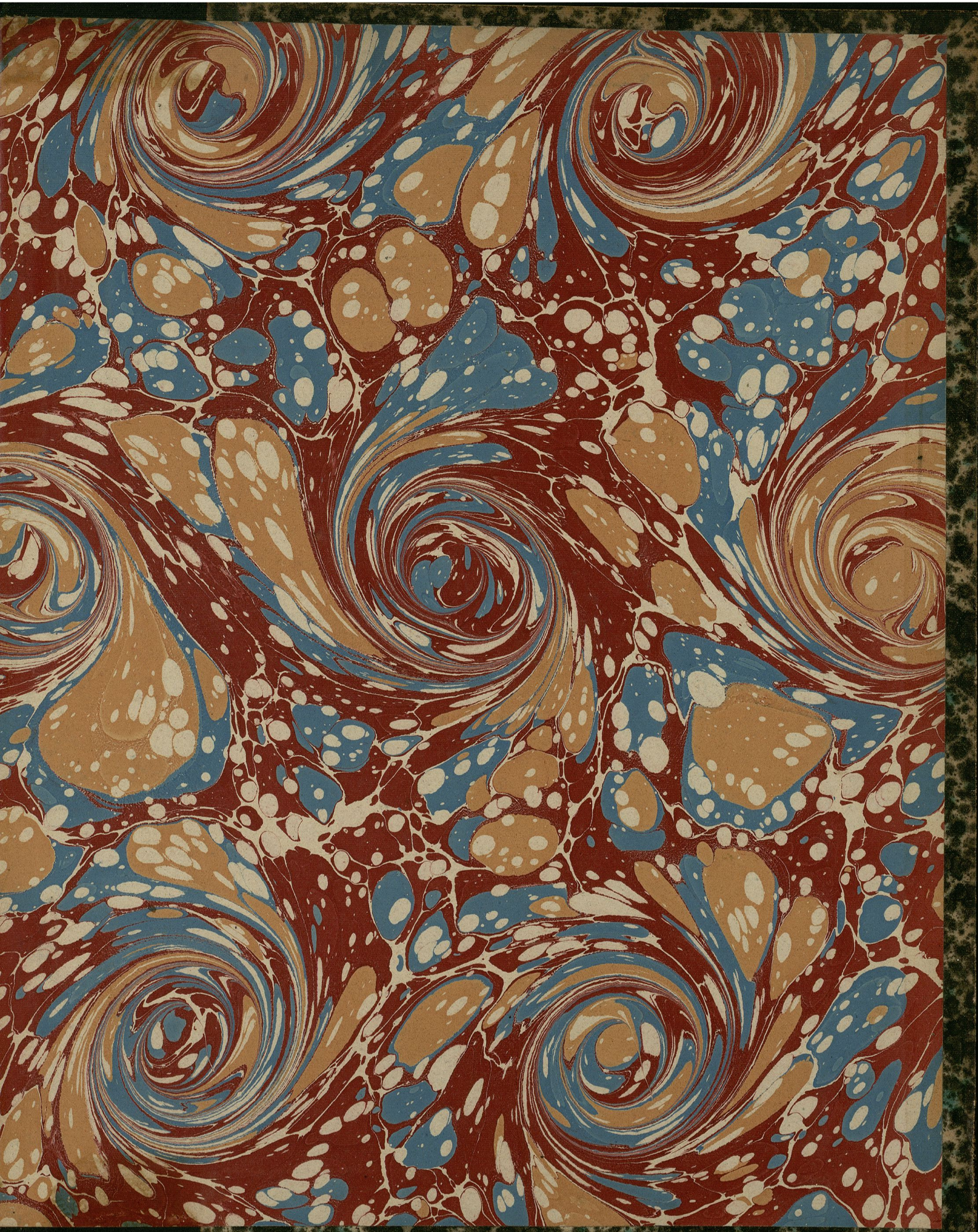
The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern. This pattern consists of large, swirling, cell-like shapes in shades of deep red, blue, and tan, set against a cream-colored background. The swirls are intricate and organic, typical of hand-marbled paper. In the upper right quadrant, there is a small, white, oval-shaped library label. The label contains the text 'BIBL. DE L'UNIVERSITÉ' and 'MS.' in a serif font, with the number '692' printed below it in a larger, bold serif font.

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.
692

Volume de 409 feuillets
(moins 28, 26 et 346)
20 Juin 1912

25 a 27

FACULTE DE THEOLOGIE DE PARIS.

LICENCE.

THESE LATINE

L'ABBE LERIS.

1871.

28

FACULTÉ DE THÉOLOGIE DE PARIS

En vertu de la loi du 25 Mars 1822, le
Gouvernement a autorisé le
Roi à faire imprimer, aux
Frais de la Bibliothèque
Nationale, les ouvrages
qui ont été publiés par
les Universités, et qui
ont été reconnus
par le Gouvernement
comme étant digne
d'être conservés dans
la Bibliothèque
Nationale.

28

DOMINIUM IPSO JURE NATURALI LEGITIME NITITUR.

Qui nostram impugnant
thesim adversarii quam sint
leves perspicuntur.

Rousseau (Discours sur
l'origine et les fondements de l'inégalité
parmi les hommes) libenter agnos-
cit statum naturae prae
numquam extitisse, quia ho-
mines de facto semper fuerunt
in societate, Deo ita volente et

Disponente : at ex hypothesi
quod ille status extitisset,
requirit quid fuissent homines
et unde conditionum inequali-
tas oriri potuisset; deinde
hypothesin suam obliviscens,
eodem modo ratiocinatur ac
si status natura pura olim
extitisset; asserit hominem
natura esse rectum, simplicem,
bonum, germina omnium
virtutum in corde suo habere,
ipsius vero depravationem soli
societati tribuendam esse.

Unde si homo in sylvis,
speluncis et cavernis vitam

omnino agrestem ducet, more
belluarum, ipsius conditio
longe melior esset. Et ad
partitionem bonorum quæ
Dominium exclusivum induxit
Terenius, eam legitimam,
sapientem et opportunam
fuisse negat. Et singula-
rem negationem suam totis
viribus sic defendere conatur:

a. Le premier qui ayant
enclos un terrain, s'avisa de l'oc-
cuper et s'en servir, et trouva les gens
assez simples pour le croire, fut
le vrai fondateur de la société

6.

civile . Que de crimes, de guerres,
de misères, que de misères et
d'honneurs n'aurait point égar-
-gés au genre humain celui
qui, recherchant les peines - au
comblant la fosse, est crié à
sa semblable : Gardes - vous
l'écouter au jugement ; vous
êtes perdus si vous oubliez que
les peints sont à vous, mais que
la terre n'est à personne .
(Discours sur l'origine et les fondements de
l'inégalité -- etc -- seconde partie, Cours de
la lecture de 1790 p. 83 -)

Prater ca quel, variis

J.

temporibus, de societate domes-
tica minus recte dicta sunt,
nova recentior orta sunt, circa
idem punctum, falsa doctrina
que etiam nunc apud plures
grobantur.

Huiusmodi sunt errores
sparsi a Comite de Saint Simon,
Carolo Fourier, Roberto Owen
et eorum discipulis, qui
socialiste nuncupantur, eoque
gloriantur nomine, quia per-
sonas habent, aut saltem
dicunt se renovatores esse
societatem.

Contendunt societatem

§.

Domesticam, libere institutam,
pro suo tempore optimam
fuisse, sed Deinceps existere
non posse. Illam Societatem
Communem nocere affirmant,
quia affectiones coerces, amo-
rem patris imminuit, in-
equalitatem inter cives, maxi-
me inter conjuges, constituit:
ubique enim, aiunt, mulier,
licet natura viro aequalis,
illi subicitur.

Ad tollenda omnia
indissolubilis matrimonii in-
commoda, Societatem Conju-
galem subvertunt, mulieres

9.

promiscuè habendas esse, infan-
 -tes a societate educandos eosque
 nullum habere jus ad bona
 paterna docent: Non sunt
 enim bona nisi pro societate,
 quæ ea, prout æquum ipse
 videtur, distribuit. Sic
 omnia jura et officia eva-
 -nescent, ut perfecta statuatur
 æqualitas ab ipsis sumenda.

Hodieque revisimus
 hujus visam doctrinam discipu-
 -li, ut videre est in articulo
 cui titulus La Ration scripto
 apud unum ex amentissimis

in publico pervulgatis quotidie
foliis. His verbis usum
Concluditur Declamatio:

« Que le gouvernement
Décreté que la monnaie n'a plus
aucune valeur; que les maîtres
distribuent chaque jour ou chaque
semaine un certain nombre de bords
à l'usage de quelle la substance
journalière de chaque famille
sera assurée; en un mot —
qu'on Décreté la Ration — — —

Si le gouvernement se veut
faire entendre de cette manière
le peuple saura bien saisir et

11.

re le gendre pour prendre la
nominative qu'il lui refusera. »

(Le journal La Patrie en danger dirigé par
le Citoyen Blangui — No du 24 7bre 1870.)

Universi hi errores
et alii qui ad eos accedunt,
ac propterea hodie ubique
predicantur, per ea quae in
sequentibus argumentis dictura
sumus profligabuntur.

88

ARGUMENTA EX AUCTORITATE DEDUCTA.

1.

EX SCRIPTURÆ AUCTORITATE.

Hoc naturale Domi-
nium super ceteras creaturas
quod competit homini secundum
rationem, in qua imago Dei
consistit, manifestatur in ipsa
hominis creatione, Genes - 1.

ubi dicitur :

« Faciamus hominem ad imaginem

et similitudinem nostram, et proinde piscibus
maris et volatilibus celi et bestis universaque
terra, omnia reptili quod moratur in
terra . »

¶ Sed quomodo haec pos-
sessio rerum exteriorum ho-
mini naturalis sit attente
distingatur .

¶ Res exterior potest
duplīter considerari : uno
modo quod est res naturam,
quod non subiacet humano
potestati, sed solum divinae,
cui omnia ad naturam obe-
diunt ; alio modo, quod
usum ipsius rei, et sic habet

homo naturale Dominium
exteriorum rerum, quia per
rationem et voluntatem
potest uti rebus exterioribus
ad suam utilitatem quasi
propter se factis.

Est igitur homini
rerum exteriorum aliqua
naturalis possessio, non
quidem quantum ad natu-
-ram earum sed quantum
ad usum quo ipsis secundum
rationem et voluntatem uti
potest ad suum Commodum
et utilitatem.

Quapropter ex authentica

creationis historia constat
 Deum constituisse hominem
 super terram cum potestate
 eam occupandi, colendi et
 fructibus ejus vescendi.
 Similiter percipit atque
 demonstrat ratio varias pro-
 ductiones terrae frumentis et
 servitute hominum (Ps. ciii. 14) accommo-
 datissimas ex causa fortuito
 non vix bene vero a sapi-
 enti omnium conditore.

Inter res illas multas
 bestias evidenter sunt destinate
 aliae bestiae et hominibus sunt
 communes, et ipsae bestiae homini

subyiciuntur, ei que vestimenta
necessaria, utilissima servitia,
variam et abundantem escam
subministrant, prout hoc scrip-
tura verba;

« Dominumque piscibus maris, et
volatilibus celi, et universis animalibus
que morantur super terram. » (Genes. I. 28)

« Et omne quod moratur et
vivit est vobis in cibum: quasi oleam
verentia tradidi vobis omnia. » (Genes. IX. 3)

« omnia subieci sub pedibus vestris,
ovem et boves universas: usque et pecora
campi, volucres celi et pisces maris, qui
perambulant semitibus maris. » (Ps. VIII.)

Idcirco in veteri

17.

Testamento videmus patriarchas
 et viros sanctissimos bona pro-
 pria habuisse, nec ideo nun-
 quam reprehendi; sepe men-
 tio habetur de emptoribus,
 donationibus, commutationibus
 quae bonorum divisionem ubique
 supponunt. In Decalogo
 furtum tenetur tanquam actus in
 se malus et non solum tan-
 quam simplex transgressio le-
 gis positiva; porro Deca-
 logus nihil aliud est quam
 compendium legis naturalis;
 ergo, si furtum quod est
 derogatio Domini legitime

constituto prohibetur in Decalogo,
 jure naturali prohibetur,
 siquidem Decalogus in compen-
 -dium juris naturalis, et ideo
 Dominium legitime ipsius
 jure naturali nititur.

Pars in Novo
 Testamento, nullibi damna-
 -tur bonorum proprietas: —
 Contra, precipitur elemosy-
 -nas largiri, debita solvere,
 a furto abstinere; quae
 omnia etiam bonorum divi-
 -sionem supponunt. Sic
 (Luc XIX. 9.) dicitur salus facta

19.

noni dicitur, viris tamen, ne
omnibus bonis suis renuntiantes.

Id obijciuntur per pauci
scripturae textus de hominis na-
turali et legitima exteriorum
rerum possessione, cognos-
centi non videtur naturales
et legitime. Talis possessio,
nullus enim debet sibi at-
tribuere quod Dei est; porro
Dominium omnium creatura-
rum est Dei proprium se-
cundum illud (Psalm. XXIII.) :

« Domini est terra et plenitudo
eius, orbis terrarum et universi qui

habitant in ea. » Ergo non est
naturalis et legitima homini
rerum exteriorum possessio.

Præterea Basilius
exponens verbum Divitis Dicens
(Luc XII. 18.) : « congregabo omnia quæ
perata sunt mihi et bona mea. » Dicit:
« Deo mihi quæ tua ; unde ea sumens
in vitam futuram ? » Sed illa quæ
homo possidet naturaliter
et legitime potest aliquis
convenienter dicere esse sua ;
ergo homo non possidet na-
-turaliter et legitime exte-
-riora bona.

Ad primum sic
 respondetur : Deus habet prin-
 -cipale Dominium omnium
 rerum ; et ipse secundum suam
 providentiam ordinavit quasdam
 res ad corporalem hominis
 sustentationem . Et propter hoc
 homo habet naturale et
 legitimum rerum Dominium,
 quantum ad potestatem ut-
 -endi ipsis .

Ad secundum vero
 dicitur Divitem illum repre-
 -hendi ex hoc quod putabat
 exteriora bona esse

principaliter sua, quasi non
accepisset ea ab alio, sci-
licet a Deo.

II.

EX AUCTORITATE SUMMI PONTIFICIS PII NONI,

Qui apud Const. tati-
onem edictam De nona
novembris anno millesimo
octingentesimo quadragesimo
sexto doctrina adversariam
nostram (seu communiter)
stigmata ignominiae sic inscripsit

« infandam vel ipsi juri naturali adversam
 Doctrinam. » Atque si Domi-
 -nium institutione humana
 non autem jure naturali
 legitime videretur, abrogatio
 istiusmodi Domini legitima
 et ex legibus inducta ut voluit
 adversarii, nullo modo dici
 posset infandam esse doctrinam;
 quod enim statuerunt homines,
 alii abrogare possunt.

Ergo si Summus Pontifex
 abrogationem Domini legibus,
 ex hypothese inductam, acer-
 -be suggillat et inclementer,
 tanquam infandam ac juri naturali

adversam doctrinam, non ideo in-
 -titutione humana sed pro
 jure naturali legitime nati-
 -tus exterorum bonarum
 naturale hominis Dominium.

ARGUMENTA EX RATIONE DEDUCTA.

Quaedam sunt pro-
notanda priusquam ad argu-
menta deveniamus.

Homo cum sit ens
non tantum spirituale sed
et corporale et spirituale
simul, multis generatur
miseris, ut ait Scriptura,
et necessitatibus ex parte

corporis, quibus subvenire
 nequit nisi ope rerum natu-
 -ralium. Res autem illae
 naturales ut hominis neces-
 -sitatibus inserviant trans-
 -formari debent, id est, no-
 -vam formam ex labore et
 industria accipere, ita crea-
 -tor omnium in sapientis-
 -simis et inscrutabilibus de-
 -cretis ab origine mundi voluit.

Res igitur omnes
 superiores quae de Dominio
 hominis esse possunt omne
 fere suum ex labore et

27.

industria pretium tenent, ut
vestimenta, domus, fructus,
etc — etc — agri ipsi non ex
humo sed labore vident et
fructificanti; terra enim
sine cultu sterilis et omni-
no ingrata ubique invenitur.

In regionibus America ubi
feri et barbari habitantes
ex sola venatione subsistunt,
nullum est agrorum pretium,
nullos enim fructus afferunt
aut pene nullos, nam, frugi-
bus quos sine cultura pro-
bet terra, unus vix in
spatio plurimum stadiorum

(gallice une bene courue) ex peritit-
-simis rerum computationibus
(volney, Charles Comte) minime victitanda
vitam sustentare posset homo;
Cum in Gallia perfacilem
imo exuberantem in eodem
spatio substantiam obtineat
mille et ducenti homines.

Non igitur ea humo sed
labore et industria regit et
fructificat ager.

Hic notatis ad argu-
-menta reveriamus.

PRIMUM ARGUMENTUM.

Illud Dominium
 est jure naturale legitimum
 quod nihil aliud est quam jus
 hominis in fructu sui laboris
 et industria; quod evidens
 est et nulla indiget demons-
 tratione, quis enim jus
 exclusivum et permanent
 in rebus, labore, industria et
 sudoribus suis honeste partis figu-
 lo denegare posset. Qui jus illud figulo

denegaret, denegaret prout
pro facto Deo creatori jus
in omnibus entibus orbis
terrarum.

Quapropter qui rei
cuiuslibet dedit et, ut ita dicam,
creavit utilitatem et pre-
tium, solus ille, in ipsa
met utilitate et in hoc
pretio jus habet exclusivum
et permanent quod est proprie
Dominium et nisi ridicule
et insanie Dominium
istiusmodi ressa impugnare
potest.

Atqui in omni et

quo cumque bonorum exterius-
 rum Dominium sive, in praesenti,
 sive habeat possidentes,
 id est, permissimum et
 irrefragabile probant
 in pectus pundi, Dominus,
 aut alias rei copuscumque
 sit generis quod ipse vel
 parentes, suo habere conse-
 sentiunt.

Ergo Dominium
 legitimum esse jure na-
 turali constat; quod
 eleganter et archaico modo
 sive exprimere conabatur

nostris in temporibus fa-
-cundissimos et celeberrimos
oratores :

« Le Propriétaire in l'un
de l'homme et la terre pour le
travail. C'est la première liberté
du monde sans laquelle nulle
autre ne subsiste. »
(Le cardinal.)

SECUNDUM ARGUMENTUM.

Præterea probatur
Dominium esse legitimum
ex necessitate illius - etenim:

Item Dominium --
ex jure naturali legitimum
quod ad privati ac ipsius --
-- nec societatis existentiam
et conservationem necessari-
-- um est; sicut dicendum
esse deum dissolutionem

societates Teuerisse; Constat
enim ex una parte quod
sine labore, homines in
statu presenti, vivere ne-
-quedunt et ex altera pre-
-ter non minus constant est
quod absque stimulo nullus
pene peragatur labor.

Hic citari possunt
Beyers et milites qui in
Africa coloni.

Porro Dominum
vividus et solus efficax
laboris stimulus est; quod
facile adstrui poteret ex

abstergis adversariarum contibus
qui nostris in temporibus
obtusos somniabant stimulos
sicut : amorem boni pu-
-blici, sensum ut dicebant
Generositatis et Fraternitatis,
gaudium laboris -- etc -- etc -- etc.

Sed non multo post
tempore experta totum labo-
-ris stimularum inanitate,
ad reges et carceres, liber-
-tates Fraternitatesque auspi-
-cibus, in extremo deveniebant.

Ergo.

42

TERTIUM ARGUMENTUM.

Dominium legitimum
esse denegant adversarii quia
ut aiunt, est injusta bono-
rum externarum occupatio.
Sed quod sit occupatio in-
iusta omnino gratis asseri-
tur, quod minime injusta
vocari potest occupatio illa
quae nemini alicui nocet
omnibus e contra prodest.

37.

Porro quod haec res se
habeat de Domino evidens est.

Ille enim qui
agrum quendam sibi vindi-
cat ut Induribus suis per-
tilem efficiat, alios homi-
nibus tales agros abin-
quit; non ut perire
timeat, cum magnam terram
incultam spotum (uncultam
cam) unicuique homini
necessarium est, ut ea
vivere possit; certum
est quod non tantum terram
spotum sibi vindicaverit

Solus unus qui unius ad
culturae agri viribus non
insufficientibus se dare volu-
erit homo; et proinde
omne praei spatium reliquum
quod sibi non vindicaverit,
alii homines in proprio
locabantur commoda.

Ergo nedum aliis
noceat qui agrum occupavit
utilitate aliorum inservit,
et omnibus profuit; propterea
enim ex laboribus istiusmodi
hominis hominum aliorum
auctus communis abundantia

et transactionis nova instan-
-tatur facultas; ita ut gra-
-tia congrui ex conventionem
pretii, fructus et proven-
-tus quos ille laborando
obtenuit, obtinere possint
alii ejusdem societatis
homines. —

Sed instantes rursus
 obiciunt adversarii
 infelicem Proletariorum
 natalem diem, qui absque
 ulla Dominica vitam int-
 roeunt. Hinc fortunam
 Congruuntur et in ingratam
 generis humani societatem
 declamant; non attendentes
 optimam e contra Proletario-
 rum conditionem, longe fel-
 iciorem, hanc dubio, illa quam
 primario in tempore partiti-
 onis agrorum inscendos

obtinuissent. Partem quidem
fundī tunc quandam obtenuis-
sent sed omnino incultam
et nisi multis et tenacibus
uberandam sudoribus; Jam
in nostra aetate, paululum
laboranda et quidem multo
levius et facilius, victum
honestamque simul conditionem
obtinent.

Sed usque
clarum declinationum evidens
ostenditur inanitas per agen-
di rationem praedictorum
Proletariarum qui recusant

in Americam asportari ubi
 terram in cultum obtinerent;
 et sic proletarii in Gallia
 potius quam proprietarii
 in America esse malunt.

Cessent igitur
 optimi adversarii tam pro-
 ternos in civibus providere
 fletus, vitam enim quod
 certe bonum est ex parti-
 tione rerum cabernarum
 indirecte quidem proletarii
 tenent. Re ipsa agrorum
 partitio, terra invocatur per-
 titutionem, fertilitas terra

cives numerosiores, cives autem
numerosiores numerosiores
generationes.

Ergo ex agrorum
portione vitam indirecte
prolebarii tenent.

Cale et tantum
non agnoscere bonum
uno et aspernari, pessima et
ingratissima ingratitudinis est.

Hoc attendant adversarii.

INDEX.

pagina

Exponitur :

1° Doctrina adversariorum qui ne-
gant partitionem bonorum ^{qui} Do-
minium exclusarium inducentem esse
legitimam, sapientem et opportunam
ut J. J. Rousseau - - - - - 3.

2° Doctrina eorum qui ut per-
fecta inter homines statuatur aequa-
litas nulla volunt esse bona
 nisi pro societate, quod, ea prout aequa-
um ipsi videtur distribuit; ut Comen-
sarius Simon et Socialista - - - - - 7.

3 Doctrina eorum qui bonarum
 novarum flagitant partitionem
 ut Communista - - - - - 10.

Probatum Dominium esse jure
 naturali legitimum, argumentis
 ex Antiquitate deductis - scilicet:

1° Ex Scripturae textibus:

Genes. - I. 26 - - - - - 13

Genes - I. 28. - - - - - 16

Genes - IX. 3 - - - - - 10

Psalm - VIII. 2 - - - - - 16

Psalm - CIII. 16. - - - - - 15

2° Ex factis tum in Veteris tum
 in Novo Testamento desumptis - - - - - 17.

47.

Perponer obiciuntur textus — —

Scilicet:

Polm. xxiii. - 1. — — — — — 19.

Luc. - xii. — — — — — 18.

Solvuntur objectiones — — — — — 21.

3^a In verbis Summi Pontificis
Pie Noe apud Constitutionem
Editam De ga g^{ra} 1846^a. — — — — — 22.

Probatum Dominium esse
jura naturali legitimum argu-
mentis ex ratione reductis — — — — — 25.

Axiomata promota duo :

1. Res omnis exterior omne
 fere suum ex labore et indus-
 tria pretium tenet - - - - - 26.

2. Non ex humo sed labore
 et industria riget et fructu-
 -ficat ager - - - - - 27.

Primum argumentum ex
 origine Domini deductum - - - 29.

Secundum argumentum ex
 necessitate Domini deductum - - - 33.

49.

Certum argumentum ex
utilitate Domini deductum 36.

Obiectum et solutio
difficultas ex inaequali proprie-
tate et proletarii conditione
resumpta 40.

25

4

Section of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

52

